

ERASMUS + KA2 PROJECT: "Strengthening Capacities for Higher Education of Pain Medicine in Western Balkan Countries - HEPMP"

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

Zašto HEPMP projekat?

Bol je vjerovatno jedan od najstarijih i najuniverzalnijih oblika stresa i jedna od najranijih patnji čovječanstva. Pratilac je mnogih bolesti i stanja i uprkos naporima i činjenici da je star koliko i samo čovječanstvo, bol niti je dovoljno shvaćen niti ga je moguće kontrolisati u potpunosti.

Svijest zdravstvenih radnika o značaju liječenja bola je na niskom nivou.

Ciljevi projekta HEPMP

- Jačanje kapaciteta visokog obrazovanja u oblasti medicine bola u zemljama Zapadnog Balkana;
- Edukacija zdravstvenih radnika u oblasti medicine bola;
- Usavršavanje kurikuluma subspecializacije Medicine bola na postdiplomskim studijama, kao i razvoj obrazovnog programa iz oblasti medicine bola na osnovnim studijama Medicinskog fakulteta.
- Uspostavljanje akademske mreže i poboljšanje stručne saradnje uz pomoć savremenih tehnologija (internet, telemedicina, itd.).

Konzorcijum projekta čine predstavnici devet ustanova: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu, Medicinski fakultet Univerziteta u Kragujevcu, KBC «Dr Dragiša Mišović-Dedinje», Medicinski fakultet Univerziteta u Podgorici, Medicinski fakultet Univerziteta u Tuzli, Medicinski fakultet Univerziteta u Banja Luci, Medicinski fakultet Univerziteta u Rijeci, Medicinski fakultet Univerziteta u Firenci i Medicinski fakultet Univerziteta u Ljubljani.

www. <http://hepmp.med.bg.ac.rs/>

Mail: hepmp@erasmus.ka2@med.bg.ac.rs

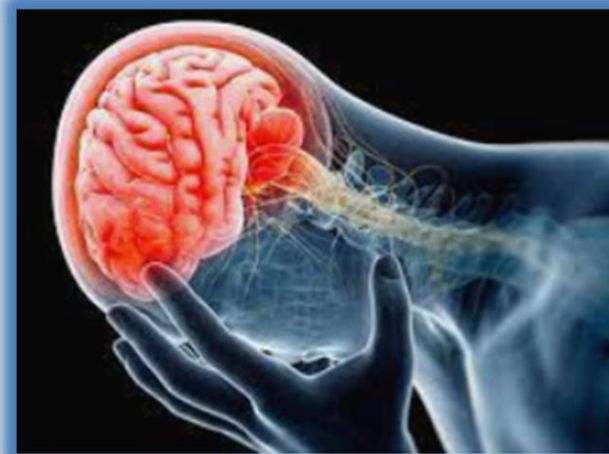
Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HEPMP
HIGHER EDUCATION PAIN MEDICINE PROJECT

Koliko znamo o bolu

Kontinuirana medicinska edukacija

On line seminar
09. Juni, 2021. god. u 17:00

[Klikni za pristupanje seminaru](#)

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HEPMP
HIGHER EDUCATION PAIN MEDICINE PROJECT

Bol ima senzorne i emocionalne komponente i
Prema trajanju se klasificira kao akutna ili kronična. Akutna bol često je povezana s anksioznošću i hiperaktivnošću simpatičkog nervnog Sistema (tahikardija, povećana frekvencija disanja i TA, dijaforeza, proširene zjenice). Hronična bol ne uključuje simpatičku hiperaktivnost, ali može biti povezana s vegetativnim znacima (umor, gubitak libida, gubitak apetita) i depresivno raspoloženje. Ljudi se znatno razlikuju u toleranciji na bol.

Akutna bol, koja se obično javlja kao odgovor na ozljedu tkiva, rezultat je aktivacije perifernih receptora boli i njihovih specifičnih A delta i C osjetnih živčanih vlakana (nociceptori). Hroničnu bol povezanu s kontinuiranom ozljedom tkiva vjerojatno uzrokuje trajna aktivacija ovih vlakana. Međutim, ozbiljnost ozljede tkiva ne predviđa uvijek ozbiljnost hronične ili akutne boli. Hronična bol može biti posljedica trajnih oštećenja ili poremećaja rada perifernog ili centralnog nervnog sistema(što uzrokuje neuropatsku bol).

Nociceptivna bol može biti somatska ili visceralna. Somatski receptori boli nalaze se u koži, potkožnom tkivu, fasciji, ostalim vezivnim tkivima, periosteumu, endosteumu i zglobnim kapsulama. Stimulacija ovih receptora obično proizvodi oštru ili tupu lokaliziranu bol, peckanje ako su zahvaćeni koža ili potkožno tkivo. Receptori visceralne boli nalaze se u većini Unutrašnjih organa i i okolnog vezivnog tkiva. Visceralna bol zbog začepljenja šupljeg organa slabo je lokalizirana, duboka i grčevita i može se prenijeti na udaljena mjesta. Visceralna bol zbog ozljede kapsula organa ili drugog dubokog vezivnog tkiva može biti lokaliziranija i oštrija.

PROGRAM ĆE BITI AKREDITOVAN ODLUKOM LJEKARSKE KOMORE
Ciljna grupa: ljekari, stomatolozi, farmaceuti, biohemičari, medicinske sestre /tehničari, studenti medicine
Voditelj CME: Prof.dr.sc. Jasmina Smajić
Organizator: HEPMP Medicinski fakultet Univerziteta u Tuzli

PROGRAM

17:00-17:15 Registracija učesnika

17:15-17:20 O projektu, Prof.dr.sc. Jasmina Smajić, Univerzitet u Tuzli, Tuzla, Bosna i Hercegovina

17:20-17:40 Istorijat medicine bola, Prof.dr.sc. Jasmina Smajić, Univerzitet u Tuzli, Tuzla, Bosna i Hercegovina

17:40-18:00 Kompresivne neuropatije gornjih ekstremiteta, Prof.dr.sc. Renata Hodžić,, Univerzitet u Tuzli, Tuzla, Bosna i Hercegovina

18:00-18:20 Bol u reumatologiji, Doc.dr.sc. Šahza Kikanović, Univerzitet u Tuzli, Tuzla, Bosna i Hercegovina

18:20-18:40 Diferencijalna dijagnoza lumbalnog bolnog sindroma, Prof.dr.sc. Mirsad Hodžić, Univerzitet u Tuzli, Tuzla, Bosna i Hercegovina

18:40-19:00 Bolan kuk u dječijoj dobi, Mr.sc.dr. Nedim Smajić, Univerzitet u Tuzli, Tuzla, Bosna i Hercegovina

19:00-19:20 Diskusija

19:20-19:30 Evaluacija tečaja i izlazni test